



Minister Funduszy i Polityki Regionalnej

Warszawa, data: 31 października 2024 r.

znak sprawy: DRP-IIb.054.3.2024.BJ

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

**Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 5459 Pani Poseł Doroty Marek
oraz grupy Posłów**

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację w sprawie możliwości uzyskania przez gminy środków zewnętrznych na realizację inwestycji oświatowych, uprzejmie informuję, że resortem wiodącym w zakresie wsparcia inwestycji oświatowych i określania kierunków tego wsparcia jest Ministerstwo Edukacji Narodowej. Jednocześnie przedstawiam następujące informacje zgodnie z kompetencjami Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej.

1. Odnośnie do pytania o aktualnie dostępne programy i źródła finansowania, z których gminy mogą pozyskać dofinansowanie na inwestycje oświatowe

- **Wsparcie w ramach programów regionalnych na lata 2021-2027**

Na wstępie pragnę podkreślić, że nabory są organizowane przez instytucje zarządzające programami regionalnymi w poszczególnych województwach lub przez upoważnione przez nie podmioty, a wielkość dostępnych środków uzależniona jest od alokacji w danym programie oraz od aktualnego postępu wdrażania. Wysokość środków z przeznaczeniem na inwestycje w danym zakresie została ustalona przez władze regionalne na etapie programowania wsparcia z uwzględnieniem zidentyfikowanych deficytów i potrzeb w tym obszarze, przy czym należy pamiętać że programy regionalne obejmują wsparcie w bardzo szerokim zakresie przy określonej puli środków, co także ma wpływ na wysokość i możliwości dedykowanego wsparcia w danym obszarze. Informacje o planowanych naborach dostępne są na stronach internetowych

poszczególnych programów oraz w serwisie

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl>

W ramach 15 programów regionalnych¹ możliwe jest uzyskanie wsparcia z przeznaczeniem na infrastrukturę szkół podstawowych i średnich oraz kształcenia zawodowego i edukacji dorosłych, które jest współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

Dofinansowaniu mogą podlegać projekty polegające na:

- budowie, rozbudowie, przebudowie, adaptacji i modernizacji obiektów na potrzeby prowadzenia działalności edukacyjnej,
- inwestycjach w infrastrukturę włączającą dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, jak również adaptacji pracowni symulujących rzeczywiste warunki pracy do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami w szkołach/placówkach ogólnodostępnych,
- zapewnieniu niezbędnego wyposażenia placówek gwarantującego wysoką jakość kształcenia.

Zakres i możliwości wsparcia są odpowiednio uzależnione od warunków horyzontalnych wynikających z Umowy Partnerstwa oraz warunków wsparcia określonych w ramach danego programu regionalnego. Dla przykładu, w zakresie projektów dotyczących infrastruktury edukacji ogólnej oraz kształcenia zawodowego i ustawicznego elementem projektu mogą być inwestycje w przyszkolną bazę sportową, jednak spełniony musi być warunek, że baza ta ma być przystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, wynika z analizy potrzeb oraz jest powiązana z celami EFS+ (wspiera rozwój działań integracyjnych, włączających w ramach walki z wykluczeniem społecznym).

Na wyżej opisany zakres zaplanowano środki w wysokości około 1,4 mld złotych.

W ramach poszczególnych programów regionalnych dostępne jest także wsparcie współfinansowane ze środków EFRR na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, gdzie odpowiednio zgodnie z warunkami wsparcia w danym programie możliwe jest wsparcie na rzecz placówek systemu oświaty.

Jednostki samorządu terytorialnego na obszarach objętych wsparciem Funduszu Sprawiedliwej Transformacji (FST) na terenie województw dolnośląskiego, łódzkiego, małopolskiego, śląskiego oraz wielkopolskiego mogą otrzymać środki na wsparcie infrastruktury szkół podstawowych i średnich, kształcenia zawodowego oraz edukacji dorosłych. Wspierane projekty w zależności od województwa i zakresu wsparcia FST mogą polegać na budowie, przebudowie, modernizacji, remoncie lub adaptacji budynków na potrzeby szkoleniowe i prowadzenia kształcenia zawodowego w celu ich dostosowania

¹ Wyjątek tu stanowi województwo dolnośląskie, w którym nie przewidziano takiego wsparcia ze środków EFRR.

do warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej, a także w celu ich dostosowania do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wyłącznie jako element projektu można realizować inwestycje w przyszłolną infrastrukturę sportową oraz zakup sprzętu i systemów informatycznych, pomocy multimedialnych wykorzystywanych w zajęciach dydaktycznych.

W województwie małopolskim dodatkowo wspierane jest tworzenie i modernizacja innowacyjnych pracowni/otwartych laboratoriów typu fablab. Z założenia mają to być kreatywne przestrzenie, dostępne dla osób indywidualnych, szkół i placówek oświatowych jak i przedstawicieli instytucji rozwojowych i edukacyjnych z regionu.

Na opisaną wyżej interwencję zaplanowano środki w wysokości około 0,8 mld złotych.

Ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) w programach regionalnych realizowane jest wsparcie bezpośrednio skierowane do szkół i placówek, nauczycieli i nauczycielek, a także uczniów, uczennic i ich rodziców. Wsparcie to skupia się na następujących obszarach:

- zwiększenie liczby miejsc w przedszkolach oraz jakości wychowania przedszkolnego;
- rozwój kompetencji kluczowych, w tym cyfrowych;
- poprawa jakości kształcenia ogólnego, ze szczególnym zwróceniem uwagi na rozwój edukacji włączającej;
- promocja i rozwój kształcenia zawodowego;
- wzmocnienie systemu doradztwa zawodowego.

Na ten zakres wsparcia zaplanowano środki w wysokości około 8 mld zł.

W ramach działań w obszarze edukacji finansowanych z EFS+, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej zaleca instytucjom zarządzającym programami regionalnymi wykorzystywanie rozwiązań wypracowanych w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 w ramach konkursu „Przestrzeń Dostępnej Szkoły”. Model dostępnej szkoły to wzorzec zapewnienia dostępności placówek edukacyjnych na poziomie szkoły podstawowej dla osób ze szczególnymi potrzebami, który opiera się na zasadach projektowania uniwersalnego.

Na Model składają się standardy dostępności architektonicznej (m.in. dojście do obiektów oświatowych, dostęp do terenów sportowych i rekreacyjnych), informacyjno-komunikacyjnej, procesu dydaktycznego (indywidualizacja potrzeb), działań opiekuńczo-wychowawczych realizowanych przez szkołę (rozwijanie zainteresowań i uzdolnień, społeczna szkoła) oraz kwestii związanych z zarządzaniem. Wdrożenie Modelu jest gwarancją tego, że szkoła będzie miejscem przyjaznym dla dzieci, rodziców, nauczycieli i innych członków społeczności lokalnej – niezależnie od ich potrzeb. Organy prowadzące szkoły mają możliwość aplikowania o wsparcie w konkursach ogłaszanych przez

poszczególne instytucje zarządzające regionalnymi programami, które poprzez kryteria wyboru projektów promują ww. model dostępnej szkoły.

- **Wsparcie w ramach Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)**

Program FERS skupia się na działaniach systemowych, a jak wskazano wcześniej wsparcie bezpośrednio skierowane do szkół i placówek, nauczycieli i nauczycielek, a także uczniów, uczennic i ich rodziców realizowane jest w poszczególnych programach regionalnych. Informacja o planowanych naborach dostępna jest w serwisie <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl>. W programie FERS zaplanowano działania wzmacniające jakość polskiej edukacji w czterech zakresach:

- rozwój kadr i narzędzi wspierających pracę z uczniami i uczennicami;
- cyfryzacja edukacji;
- edukacja włączająca;
- kształcenie zawodowe.

Rozwój kadr i narzędzi wspierających pracę z uczniami i uczennicami

- działania edukacyjne dla kadr systemu oświaty w obszarach kluczowych, w tym w zakresie kompetencji cyfrowych i metodycznych, aktualnej wiedzy o procesach uczenia się i nauczania (w tym dzieci i młodzieży z doświadczeniem migracyjnym), rozwijania kompetencji kluczowych u dzieci;
- dalszy rozwój e-materiałów, w tym e-podręczników dostępnych przez Zintegrowaną Platformę Edukacyjną;
- międzynarodowe badania dotyczące rozwoju kompetencji kluczowych u uczniów i uczennic;
- rozwój mentoringu i coachingu przez doradców metodycznych;

Cyfryzacja edukacji

- cyfryzacja procesu prowadzenia egzaminów zewnętrznych;
- e-dostęp do danych oświatowych;
- rozwój systemów gromadzących dane oświatowe;
- wsparcie JST w procesie cyfryzacji edukacji na ich terenie;

Edukacja włączająca

- kompleksowe wsparcie dla poradni psychologiczno-pedagogicznych;
- rozwój sieci Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia Edukacji Włączającej;
- cyfryzacja procesu poradnictwa zawodowego;
- rozwój narzędzi wspierających ocenę funkcjonalną dzieci i młodzieży w szkole;

Kształcenie zawodowe

- studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela w kształceniu zawodowym;
- rozwój systemu monitoringu karier absolwentów szkół ponadpodstawowych;

- opracowanie i wdrożenie rozwiązań wspierających współpracę pracodawców ze szkołami;
- rozwój 5. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji w kształceniu zawodowym;
- rozbudowa portalu infozawodowe.men.gov.pl, który będzie wspierać wybory edukacyjne uczniów i uczennice;
- organizacja konkursów umiejętności zawodowych SkillsPoland i udział polskiej drużyny w EuroSkills i WorldSkills;
- opracowanie i wdrażanie koncepcji szkoły ćwiczeń w kształceniu zawodowym;
- przygotowanie e-materiałów do kształcenia zawodowego;
- rozwijanie egzaminów zawodowych oraz systemu ich prowadzenia;

Na powyższe obszary wsparcia zaplanowano środki w wysokości około 1,4 mld zł.

- **Wsparcie w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)**

Jednostki samorządu terytorialnego mogą ubiegać się bezpośrednio o dofinansowanie inwestycji oświatowych w ramach inwestycji KPO *B1.1.3 Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej szkół* (wsparcie oferowane w formie bezzwrotnej). Celem Inwestycji jest identyfikacja placówek oświatowych o niskiej efektywności energetycznej i wsparcie ich w działaniach dotyczących energetycznej modernizacji budynków. W związku z bardzo dużym zainteresowaniem programem i prawie dwukrotnym przekroczeniem dostępnej alokacji prowadzący nabór Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) podjął decyzję o skróceniu terminu naboru do 18 października 2024 r. Jednocześnie NFOŚiGW pracuje nad pozyskaniem kolejnych środków na realizację programów poprawiających efektywność energetyczną szkół. Informacje dotyczące tej Inwestycji dostępne są pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/nfosigw/b113-wymiana-zrodel-ciepla-i-poprawa-efektywnosci-energetycznej-szkol-program-priorytetowy-wymiana-zrodel-ciepla-i-poprawa-efektywnosci-energetycznej-szkol>.

Ponadto JST w partnerstwach z organizacjami pozarządowymi mogą ubiegać się o finansowanie przeprowadzenia szkoleń dot. e-kompetencji dla nauczycieli w ramach inwestycji *C2.1.3 E-kompetencje*. Celem tej inwestycji jest podniesienie poziomu kompetencji cyfrowych wymienionych niżej grup:

- nauczyciele wychowania przedszkolnego oraz inne osoby związane z placówkami przedszkolnymi, takie jak dyrektorzy przedszkoli posiadający kwalifikacje nauczyciela edukacji przedszkolnej, nauczyciele wspomagający w przedszkolu, zespoły wychowania przedszkolnego, punkty przedszkolne oraz oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych;
- nauczyciele szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Kolejny nabór wniosków planowany jest na I kw. 2025 r. i będzie przeprowadzony przez Centrum Projektów Polska Cyfrowa.

Szkoły prowadzone przez JST oraz nauczyciele uzyskują wsparcie w formie komputerów przenośnych w ramach inwestycji *C2.1.2 Wyrównanie poziomu wyposażenia szkół w przenośne urządzenia multimedialne - inwestycje związane ze spełnieniem minimalnych standardów sprzętowych*. Również w ramach inwestycji *C2.2.1 Wyposażenie szkół/instytucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnej wydajności systemów edukacji* do szkół trafi sprzęt do prowadzenia zajęć zdalnych a także wyposażenie laboratoriów AI i STEM. W ramach Inwestycji C2.1.2 i C2.2.1 w sierpniu br. zakończono nabory i trwa ocena wniosków, zatem wsparcie dla konkretnych placówek i nauczycieli zostanie przekazane po zakończeniu tych naborów. W zależności od ilości podpisanych umów oraz wysokości kontraktacji podejmowana będzie decyzja o kolejnych naborach w tych Inwestycjach.

Informacje o aktualnych naborach w ramach komponentu C KPO znajdują się pod adresem: <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/KPO> .

▪ **Wsparcie w ramach Programów Interreg 2021-2027**

Samorządy są głównymi beneficjentami międzynarodowych programów Interreg. Ideą tych programów jest rozwiązywanie problemów, które wykraczają poza granice państw i wymagają podjęcia wspólnych działań. Inicjatywy są realizowane w międzynarodowych partnerstwach (wspólnie przez partnerów z co najmniej dwóch lub trzech państw). Projekty muszą mieć tzw. oddziaływanie ponadgraniczne. Oznacza to, że rezultaty projektu powinny być widoczne w więcej niż jednym kraju a korzyści z projektu muszą przekraczać granice państwowe i wspierać rozwój regionów położonych po obu stronach granicy. Środki Interreg gminy mogą przeznaczyć między innymi na inwestycje w oświatę - część programów ma dedykowane cele tematyczne na działania dotyczące inwestycji oświatowych czy rozwoju infrastruktury edukacyjnej. W ramach innych programów możliwy jest zakup sprzętu czy inwestycje w infrastrukturę ale jako dodatek do głównych działań miękkich o charakterze oddziaływania transgranicznego. Są to programy:

- transgraniczne (na obszarach przygranicznych sąsiadujących ze sobą państw):
 - Polska – Słowacja
 - Polska – Saksonia
 - Południowy Bałtyk
 - NEXT Polska-Ukraina²
 - Brandenburgia – Polska
 - Meklemburgia-Pomorze Przednie – Brandenburgia – Polska
 - Czechy – Polska³
 - Litwa – Polska

² Tylko inwestycje nieinfrastrukturalne.

³ Nie dofinansowuje działań, których celem są inwestycje oświatowe oraz infrastruktura edukacyjna. Środki pieniężne mogą być przeznaczone jedynie na wyposażenie do realizacji projektów.

- transnarodowe⁴ (współpraca na skalę transnarodową pomiędzy kilkoma/kilkunastoma krajami danego regionu):
 - Europa Środkowa
 - Region Morza Bałtyckiego

Każdy z tych programów ma określony obszar geograficzny. Szczegółowe informacje o programach Interreg i możliwościach otrzymania dofinansowania znajdują się na stronie www.interreg.gov.pl. Poniżej zamieszczono informacje o bieżących i planowanych naborach wniosków.

Nabory w toku:

Program	Termin i zakres naboru
Polska-Saksonia	Edukacja (Priorytet 2: Pogranicze otwarte na edukację, kulturę i turystykę - Cel szczegółowy 2.1. "Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online". Nabór ciągły

Nabory w przygotowaniu:

Program	Termin i zakres naboru
Brandenburgia-Polska	Atrakcyjne pogranicze – edukacja, kultura i turystyka Maj 2025 r. – wrzesień 2025 r.

2. Odnośnie do pytania o plany Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczące uruchomienia w najbliższym czasie nowych programów wsparcia lub aktualizacji istniejących, które umożliwią gminom efektywne pozyskiwanie środków na rozwój infrastruktury edukacyjnej

Wsparcie ze wskazanych powyżej instrumentów jest możliwe w zależności od postępu wdrażania poszczególnych programów i dostępności pozostałych środków. Minister Funduszy i Polityki Regionalnej nie dysponuje środkami innymi niż w ramach wskazanych powyżej instrumentów realizowanych w programach krajowych, zatem planowanie i odpowiednio uruchamianie nowych instrumentów wsparcia będzie możliwe po rozpoczęciu prac nad programowaniem poszczególnych nowych instrumentów wsparcia na poziomie unijnym. Aktualnie w ramach poszczególnych programów polityki spójności właściwe instytucje zarządzające przygotowują propozycje zmian do programów

⁴ W ramach programów transnarodowych nie można finansować dużych inwestycji; działania takie jak modernizacja, czy budowa obiektów itp. nie są możliwe.

w ramach tzw. „przeгляdu śródkresowego” – zgodnie ze zidentyfikowanymi nowymi potrzebami czy koniecznością aktualizacji zakresu i warunków wsparcia, jednak wynik tych prac będzie znany najwcześniej w II kwartale 2025 r. po zakończeniu uzgodnień z Komisją Europejską.

Datą graniczną wsparcia udzielanego w ramach KPO jest czerwiec 2026 roku, a jakiegokolwiek zmiany w katalogu Inwestycji ujętych w KPO wymagają uzgodnień z Komisją Europejską, zatem co do zasady zakres wsparcia w KPO należy traktować jako ustalony i zamknięty z uwagi na krótki pozostały czas na osiągnięcie rezultatów wsparcia i zamknięcie KPO.

Jednocześnie informuję, że MFiPR nie dysponuje środkami budżetu państwa, które mogłyby zostać przeznaczone na wsparcie w obszarze edukacji. Zgodnie z przepisem art. 45 *ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1572) jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu zadań inwestycyjnych szkół i placówek oświatowych. Ministrem właściwym w zakresie finansowania inwestycji oświatowych z budżetu państwa jest minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

Z poważaniem

z up. Ministra

Jacek Karnowski

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/